

SAĞLIK HİZMETLERİ YÖNETİMİ

Doç.Dr. Çađdaş Erkan AKYÜREK

Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı

- Bireylerin sağlık hizmeti kullanımını etkileyen çeşitli faktörler vardır.
- Anderson ve arkadaşları (1975)
- Hizmet kullanımını etkileyen ana faktörler:
 - Hazırlayıcı faktörler
 - Kolaylaştırıcı faktörler
 - Gereksinim faktörleri

Hazırlayıcı Faktörler

- Bazı bireylerin, diğerlerine kıyasla daha fazla hizmet kullanma eğilimi vardır.
- Bu eğilim belirli bir hastalığın ortaya çıkışından önce var olan bireysel özellikler tarafından belirlenir.
- Hazırlayıcı faktörler, bireyin toplumsal, ekonomik ve kişilik – davranış özelliklerini kapsamaktadır.

Hazırlayıcı Faktörler

Demografik	Sosyo - Ekonomik	Tutum ve Davranış
<ul style="list-style-type: none">•Yaş•Cinsiyet•İrk•Hane halkı mevcudu•Medenî durum•Hizmet kullanımı ile ilgili geçmiş deneyimler•Komşuluk ilişkileri	<ul style="list-style-type: none">•Eğitim düzeyi•Meslek•Gelir•Toplumsal sınıf•İstihdam durumu•Etnik köken•Dinsel köken	<ul style="list-style-type: none">•Hekimlik hizmetlerini kullanma eğilimi•Koruyucu hizmetlerin kullanımına ilişkin tutumlar•Bireye göre sağlık hizmetinin değeri•Hastalık bilgisi•Tepki eşiğı•Tıbbi bakımdan tatmin•Sigorta planından tatmin

Kolaylaştırıcı Faktörler

- Bireyler sağlık hizmeti kullanmaya ne kadar sağlıklı olsalar da hizmetten yararlanmaları için bazı araç ve imkânların olması gerekir.
- Bireyin hizmet kullanımı ve bundan doyum sağlamasına olanak tanıyan araçlara “Kolaylaştırıcı Faktörler” denir.
- ***Hazırlayıcı faktörlerin mevcut olması, bireylerin sağlık hizmetlerinden yararlanacağı anlamına gelmemektedir. Bireylerin sağlık hizmetini kullanması için kolaylaştırıcı faktörlerin de mevcut olması gerekmektedir.***

Kolaylaştırıcı Faktörler

Aile

- Ailenin toplam geliri
- Sigorta durumu
- Düzenli bakım
- Başvuru süresi
- Ulaşım süresi
- Kuyrukta bekleme süresi
- Özel muayene olanağı

Kamusal Özellikler

- İkâmet
- Bölge
- Nüfusun hizmet kullanım oranı
- Yatak başına düşen nüfus
- Hizmetin sürekliliği
- Hizmetin ulaşılabilirliği
- Ekonomik sistem

Gereksinim

- Sağlık hizmeti kullanımına yol açan temel uyarana: birey ya da ailesi tarafından hastalığın yani sağlık hizmeti gereksiniminin algılanmasıdır.
- Klinik değerlendirme de bu sürecin bir parçasıdır.
- Birey hastalık durumunu algıladıktan sonra hizmet arayışı ile sağlık hizmeti sunucularına yönelir. Bu bir isteğin ürünüdür.
- Bireyin sağlık kuruluşuna başvurması ile talep ortaya çıkmaktadır.
- Bireyin sağlık hizmeti talebi büyük ölçüde hekimler tarafından şekillendirilir.

Gereksinim Faktörleri

Algılanan Hastalık Derecesi

- Rahatsızlık süresi
- Belirtiler
- Algılanan sağlık düzeyi
- Sağlıkla ilgili endişeler
- Ağrı – sızının yoğunluğu

Gerçek Hastalık

- Tanı
- Belirtiler

Kaynaklar

- Ağırbaş, İ. (2013) “Sağlık Hizmetleri Yönetimi”, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü Ders Notları.
- Kavuncubaşı, Ş.; Yıldırım, S. (2010) “Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetimi”, Siyasal Kitabevi.
- Tengilimoğlu, D.; Işık, O.; Akbolat, M. (2015) “Sağlık İşletmeleri Yönetimi”, Nobel Yayıncılık